

Temat: Obróbka powierzchni zewnętrznych i wewnętrznych.

Toczenie zewnętrznych powierzchni walcowych (obróbka skrawaniem) jest typowym zabiegiem technologicznym realizowanym na obrabiarkach, głównie tokarkach oraz frezarko-tokarkach lub wielofunkcyjnych obrabiarkach CNC. Obróbka powierzchni toczeniem polega na złożeniu dwóch ruchów składowych:

- ruchu obrotowego przedmiotu obrabianego (ruch główny);
- ruchu posuwowego narzędzia.

Do wykonywania zabiegów toczenia i wytaczania służą przede wszystkim maszyny technologiczne – tokarki. Toczenie i wytaczanie oraz wiercenie realizowane na tokarkach pozwala na kształtowanie powierzchni brył obrotowych.

Ze względu na kształt przedmiotu obrabianego, obrabianą powierzchnię wyróżnia się następujące rodzaje zabiegów toczenia:

- **wzdłużne:** powierzchnie wewnętrzne i zewnętrzne – wytaczanie, roztaczanie, gwintowanie, wykonanie rowków czołowych
- **poprzeczne:** powierzchnie czołowe (planowanie), przecinanie, podcinanie, wykonanie rowków wewnętrznych oraz zewnętrznych;
- **kształtowe:** narzędzia (noże) kształtowe, punktowe, obróbka obwiedniowa narzędziami kształtowymi – wykorzystanie kopiału oraz sterowania numerycznego.

Obróbka zgrubna i kształtująca

- Powierzchnie walcowe (wewnętrzne i zewnętrzne) występują w takich klasach części jak: wał, tuleja i tarcza oraz w częściach o przecinających się osiach, a także w półfabrykatakach typu pręt.
- Toczenie wykorzystywane jest przede wszystkim do obróbki zgrubnej (ilustracja 3) i kształtującej. Obróbka wykańczająca jest przeprowadzana z wykorzystaniem głównie szlifowania. Współczesne możliwości technologiczne tokarek CNC pozwalają na przeprowadzanie obróbki bardzo dokładnej.

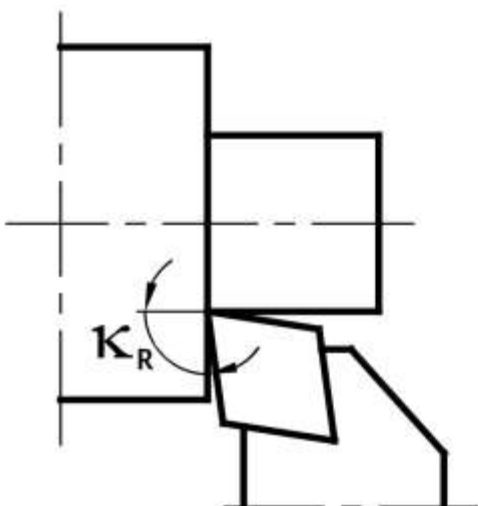
Parametry obróbkowe

Obróbka kształtująca stosuje się niewielkie głębokości skrawania (małe pola przekroju warstwy skrawanej). Zapotrzebowanie na moc napędu głównego nie jest tak istotna jak w toczeniu zgrubnym. Najważniejszymi parametrami są:

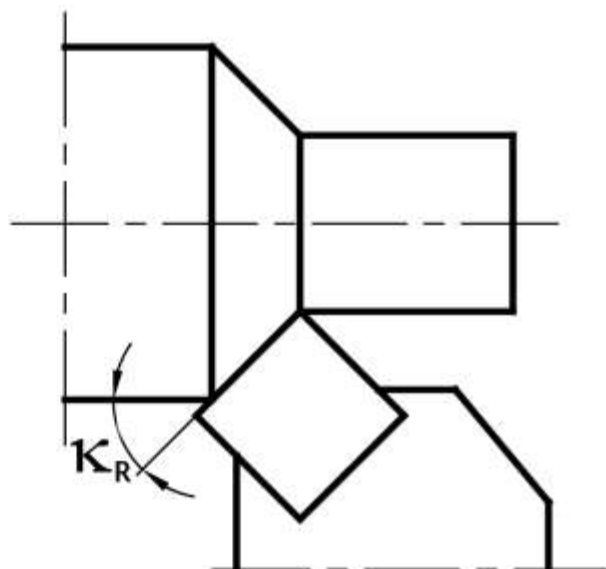
- prędkość skrawania – jak największa – większa gładkość powierzchni obrobionej;
- posuw roboczy – w zależności od żądanej chropowatości powierzchni.

Wpływ kąta przystawienia

Duży kąt K_R

Mały kąt K_R

Ilustracja 4. Kąt przystawienia – KAPR

duży kąt przystawienia κ_R	mały kąt przystawienia κ_R
dominuje składowa siła skrawania skierowana w kierunku uchwytu; minimalizowanie występowania drgań; większe siły skrawania podczas wchodzenia w materiał i wychodzenia ostrza z materiału.	osiowy i promieniowy kierunek sił skrawania bez wyraźnej dominacji; podwyższone prawdopodobieństwo wystąpienia drgań; minimalizowane wystąpienie karbu na ostrzu; mniejsze siły skrawania podczas wchodzenia w materiał i wychodzenia ostrza z materiału.

Wielkość płytki związana jest przede wszystkim z największą możliwą głębokością skrawania a_p . Duży promień naroża płytki pozwala na stosowanie większych posuwów roboczych i zwiększyć bezpieczeństwo ostrza. Jednak w przypadku tendencji do występowania drgań należy zastosować płytkę o mniejszym promieniu naroża.

Toczenie:

<https://www.sandvik.coromant.com/pl-pl/knowledge/general-turning/pages/external-turning.aspx>

notatkę z tej i poprzednich lekcji proszę przesać na adres nauczyciel1az@wp.pl

w temacie proszę imię i nazwisko oraz klasę

będzie to podstawa do wystawienia ocen